

Riktlinjer för ledsagarservice med stöd av LSS

LSS – Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Vem kan få ledsagarservice enligt LSS

De som har rätt till ledsagarservice enligt LSS omfattas av lagens personkrets:

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om insatser för särskilt stöd och särskild service åt personer

1. med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,
2. med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller
3. med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Dessutom ska behovet av ledsagarservice inte vara tillgodosett på annat sätt.
Insatsen ska ges så att den enskilde kan uppnå goda levnadsvillkor.

5 § Verksamhet enligt denna lag ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet för de personer som anges i 1 §. Målet skall vara att den enskilde får möjlighet att leva som andra.

7 § rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service enligt 9 § 1–9, om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. I 7 § i LSS står det också ”Den enskilde skall genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor. Insatserna skall vara varaktiga och samordnade. De skall anpassas till mottagarens individuella behov samt utformas så att de är lätt tillgängliga för de personer som behöver dem och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv”.

Den som har personlig assistans med stöd av LSS eller assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken, SFB, kan inte erhålla ledsagarservice enligt LSS.

Vad är ledsagarservice

Ledsagarservice är en personlig service, anpassad efter individuella behov. Ledsagarservice ska kunna underlätta för den enskilde att delta i samhällslivet.

Avsikten med ledsagarservice är att den enskilde ska få hjälp med att träffa andra människor, delta i samhällsaktiviteter och kulturarrangemang.

Ledsagarservice kan exempelvis användas för att besöka vänner, delta i fritidsaktiviteter, kurser eller möten, gå på bio, eller för att promenera och motionera i närområdet.

Omvårdnad ingår inte i insatsen ledsagarservice (§ 9 e).

Kostnader

Insatsen ledsagarservice är avgiftsfri för den enskilde.

Den enskilde svarar för sina egna kostnader i samband med de aktiviteter som genomförs under tiden man har ledsagning.

Omfattning av ledsagarservice

I beslutet om ledsagarservice ska det tydligt framgå vad som är målet med den individuellt utformade insatsen. I genomförandeplanen beskrivs det vad och hur insatsen skall utföras för att målet med insatsen skall nås. Genomförandeplanen upprättas tillsammans med den enskilde och/eller dess företrädare. Omfattningen av ledsagarservice anges med tydlig målsättning, och inte för ett visst antal timmar, för de som bor i ordinärt boende.

Bor man i bostad med särskild service (gruppboende eller serviceboende) med stöd av LSS ingår stöd vid enskilda aktiviteter som en del i boendet, se serviceåtagande bostad med särskild service. En individuell prövning kan göras om den enskilde behöver mer stöd än vad boendet kan erbjuda. Dessa beslut om ledsagarservice skall anges både med målsättning och antal timmar.

Ledsagarservice kan högst nyttjas för högst 10 timmar per dygn.

Villkor för ledsagare

Ledsagare har en allmän visstidsanställning med avlöningsform lön per timme, anställningen följer Allmänna bestämmelser. Anställning av anhörig som ledsagare bör endast användas i undantagsfall som bedöms av enhetschef.

Utdrag ut belastningsregister skall uppvisas inför anställning och årligen under uppdragstiden.

Ledsagares omkostnader ersätts i efterskott.

Ersättning för att ta sig till och från uppdraget utgår inte.

Omkostnadsersättning till ledsagare

Enligt dom i HFD målnr 4334 är kommunen inte skyldig att ersätta omkostnadsersättning. Laholms kommun har valt att inte följa denna dom då det är rimligt att detta ges. Den enskilde ska inte ha några fördyrande kostnader på grund av sin funktionsnedsättning.

Omkostnader som ledsagaren har för olika aktiviteter ska överensstämma med vad som anges i den enskildes genomförandeplan.

Riktmarke för vad som ingår som omkostnadsersättning:

- Biobiljett, men godis eller andra tilltugg betalar ledsagaren själv för.

- Inträde på kulturarrangemang, konserter eller andra aktiviteter. Omkostnad vid större utlägg för ex. konsertbiljett är två ggr/år.
- Enklare måltider om det utgör en del av det som anges i genomförandeplanen.

Ledsagaren har till uppgift att föreslå billiga eller kostnadsfria alternativ till aktiviteter.

Om den enskilde vill genomföra aktiviteter som innebär återkommande utlägg, eller större utlägg som t.ex. en dyr konsertbiljett ska ledsagaren informera om detta i förväg till ansvarig chef.

Ledsagares omkostnader om de följer med på kortare rekreations- eller semesterresor

Ledsagare i samband med kortare semesterresa kan beviljas i vissa fall. Enligt dom i Högsta förvaltningsdomstolen är ledsagarservice en insats avsedd att ge funktionshindrade som inte uppfyller förutsättningarna för personlig assistans ökade möjligheter att genomföra enklare aktiviteter och bryta social isolering. Att åka på utrikes semesterresor kan enligt Högsta förvaltningsdomstolens bedömning normalt inte anses vara att genomföra en sådan enklare aktivitet som omfattas av insatsen ledsagarservice enligt 9 § 3. Ledsagarservice i samband med semesterresa till ett närliggande land under kortare tid kan omfattas. En individuell bedömning skall alltid göras utifrån den enskildes behov och livssituation (HDF 2011 mål nr 78-11).

Resor

Kollektivtrafik gäller alltid i första hand.

Ledsagaren är inte skyldig att tillhandahålla bil för uppdraget. Eventuella resor med ledsagarens eller den enskildes privata fordon regleras mellan den enskilde och ledsagaren.

Ledsagares kostnader för resor inom uppdraget ersätts endast med reskostnader i kollektivtrafik eller färdtjänst.

Ledsagaren bekostar själv resor till och från uppdraget.

Utfört uppdrag

Ledsagaren lämnar varje månad in en rapport på utfört uppdrag. Rapporten ska vara signerad av den enskilde som mottagit ledsagning.

Verifikationer på samtliga utlägg ska bifogas för aktuell månad.

Verkställighet av ledsagning

Den enskilde skall ha inflytande på vem som ska vara dennes ledsagare men arbetsgivaren avgör anställningsbarheten.

Arbetsgivarens arbetsmiljöansvar gäller vid ledsagaruppdrag.

Ledsagaruppdraget styrs av mål i uppdrag och genomförandeplan.

Internkontroll

Kontroll av verksamheten sker utifrån uppdrag i internkontrollplan.